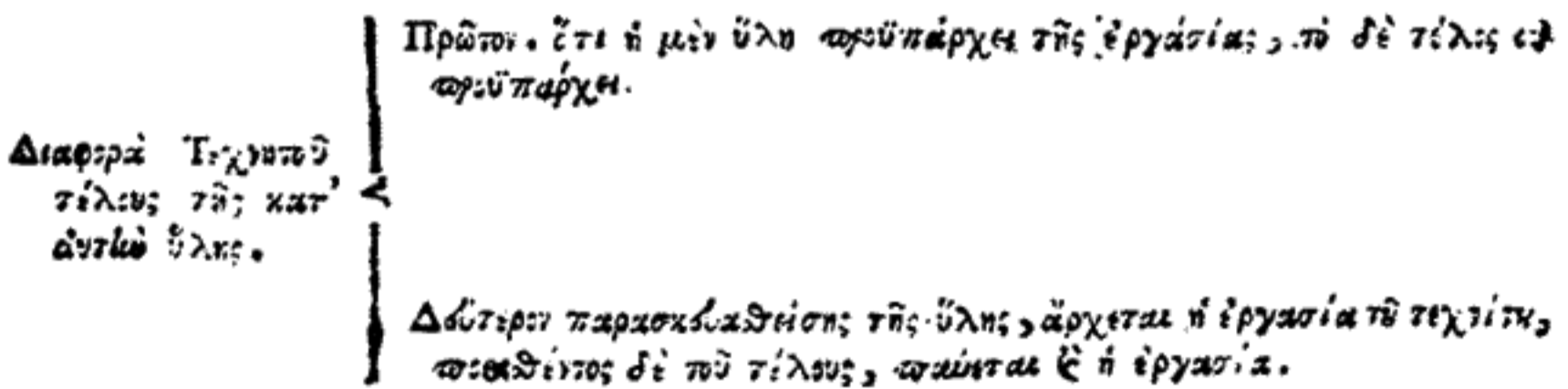

Περὶ διαφορᾶς τοῦ τεχνιτοῦ Τέλους τῆς τεχνικῆς ὕλης.

Διαφέρει δὲ καὶ τὸ Τέλος τῆς Τέχνης τῆς κατ' αὐτὴν ὕλης, ὅτι ἡ μὲν ὕλη ὑποτίθεται ἕσα πρὸ τῆς κατὰ τὴν Τέχνην ἐνεργείας, τὸ δὲ Τέλος οὐχ ὑπάρχει πρὸ τῆς τοῦ Τεχνίτου ἐνεργείας, ἀλλ' ἐπὶ μόνῃς τῆς τέως διανοίας. Ἐπι παρασκευασθείσης τῆς ὕλης, ἀρχεται ἡ ἐργασία τοῦ Τεχνίτου, ποιεθέντος δὲ τοῦ τέλους, παύεται πᾶσα ἡ ἀπὸ τῆς Τέχνης ἐνεργεια. ὁμοίως πάντα ἔχουκε καὶ ἐπὶ τῶν θεωρητικῶν ἔξεων.

Ἐκθέσεις τῶν ἀλλοθίων δογμάτων, περὶ τῆς κατὰ Λογικὴν ὕλης.

Τούτων οὕτω προληφθέντων, ἐκθετέον λοιπὸν εἶ τὰς διαφόρους περὶ τῆς κατὰ Λογικὴν ὕλης δόξας. ἵνα τῶν ἀναίρεθεισῶν λαμπαρότερα

ρα ἢ θείσι τῆς ἀληθείας γίνονται. Ἐῖς οὖν αὐταὶ δοῦναι ἀνδρῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ μέγιστον ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις εἰληφότων ὑπ' ἀλλήλων περιεχόμενα, καὶ τῶν αὐτῶν ἐχόμενα λόγων καὶ βεβαιώσεων ἐπὶ τοῦ παρῆντος προβάλλονται. ὧν ἡ μὲν Τυπικήριμα ἀπλῶς, ἡ δὲ τὸν Συλλογισμόν, καὶ ἔστι παρὰ ταύτας, ἥτις φησὶ τὴν Ἀπόδειξιν ὑποκείμενον ὑποτίθεσθαι τῇ Λογικῇ Μεθόδῳ.

Ὅτι ἡ ἀπόδειξις ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς.

Ινα δὲ μὴ παραλογώμεν τὸς λόγους συγχέοντες, ἀπὸ τῆς ἔστις ἀρξώμεθα, ἐξ ἧς ἐστὶ καὶ τοὺς λόγους, οἷον τὰς βεβαιώσεις τῶν ἄλλων συμπεριλαβεῖν.

Δυσὶ τοιγαροῦν αὕτη μάλιστ' ἀχρηταί λόγους εἰς βεβαιώσιν ἐαυτῆς. πρῶτον. ὅτι τὸ τέλος ἐκείνης τῶν Ἐπιστημῶν, ἢ Τεχνῶν ἐστὶν ὑποκείμενον τῆς αὐτῆς. ἡ ἀπόδειξις ἐστὶ τέλος τῆς Λογικῆς, ἄρα καὶ ὑποκείμενον αὐτῆς. ὅτι δὲ ἐστὶ τέλος τῆς Λογικῆς ἢ ἀπόδειξις, πρόδηλον. τέλος γὰρ τῆς Λογικῆς ἢ διακρίσις ἀληθείας καὶ ψεύδους, δι' ἧς Ἐπιστήμη ἀπόκτησις. ἀλλὰ τοῦτο πρῶτως καὶ κυρίως, ὅς εἰπεῖν καὶ μόνως, κατορθοῦται διὰ τῆς ἀποδείξεως. ἡ ἀπόδειξις ἄρα τέλος τῆς Λογικῆς. Δείκνυται δὲ καὶ ἡ μείζων λόγῳ τοιῷδε.

Ἐκεῖνο ἐστὶν ὑποκείμενον Ἐπιστήμης, οὐ τινος εἰς ἀπόκτησιν τῆς γνώσεως ἢ Ἐπιστήμης ἐκ φύσεως φέρεται. ἀλλ' ἡ τὸ τέλος ἐστὶν ἕτινος εἰς ἀπόκτησιν πᾶσα Ἐπιστήμη ἀναφέρει τὰς οἰκείας ἐνεργείας, ἄρα τὸ τέλος ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον.

Δεύτερα δεῖξις.

Υποκείμενον Ἐπιστήμης ἐστὶ τὸ περιεκτικὸν πάντων περὶ ὧν ἡ Ἐπιστήμη. τοιοῦτον ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις ἐπὶ τῆς Λογικῆς. ἡ ἀπόδειξις ἄρα ἐστὶν ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς. δείκνυται ἡ ἐλάττων. τῆς γὰρ Λογικῆς ἐστὶ πάντα τὰ μέρη, Διακριτικὴ, Οἰριστικὴ, καὶ Ἀναλυτικὴ Μέθοδος. αὐταὶ δὲ περιέχονται ὑπὸ τῆς ἀποδείξεως, καὶ εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται. ἄρα ἡ ἀπόδειξις πάντων ἐστὶ περιεκτικὴ περὶ ὧν ἡ Λογικὴ. δείκνυται ἡ ἐλάττων, ὅτι γὰρ ἡ Ἀναλυτικὴ Μέθοδος πᾶσα ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν ἀναφέρεται, μάρτυς ἐστὶν ὁ Φιλόσοφος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Προτέρων Ἀναλυτικῶν, ἡ δὲ Διακριτικὴ, καὶ Οἰριστικὴ εἰς τὰς Κατηγορίας συμβάλλεται, καὶ τὴν τῶν ὀρισμῶν ἀπόδειξιν,

δοσιν, ἀλλ' ἄμφω ταῦτα ὑπὸ τὴν ἀπόδειξιν. ὁ γὰρ ὀρισμὸς ἢ μίσην ἐστὶ τῆς ἀποδείξεως, ἢ σῶμα γίνεται αὐτῆς, ἢ ἐστὶν αὐτῆ ἢ ἀπόδειξις, γήματα μόνον τοῦ λόγου διαφέρουσα. πάντα ἄρα περὶ ὧν ἡ Λογικὴ περιέχεται ὑπὸ τῆς ἀποδείξεως.

Δεύτερα Δόξα.

Εἕτεροι δὲ τοῖς αὐτοῖς τούτοις λόγοις ἀξιούσι τὸ ὄπχειρημα, ἥτοι τὸν επισωτικὸν λόγον ἀπλῶς ὑποκείμενον εἶναι τῆς Λογικῆς. περιέχεται γὰρ ὑπ' αὐτοῦ καὶ αὐτὴ ἢ Ἀπόδειξις, καὶ προσέτι ὁ καθόλου. Συλλογισμοί, καὶ ἢ Ἐπαγωγὴ, Ἐνθύμημάτε, καὶ Παράδειγμα.

Τρίτη Δόξα.

Καὶ αὐτοὶ ἕτεροι ταῖς αὐταῖς δείξεισι τὸν Συλλογισμόν ἀπλῶς βέλονται ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς τίθεσθαι. ὅτι περιεκτικὸς ὅστις πάντων, καὶ τοι μὴ Ἐπαγωγῆς καὶ Παραδείματος. ἀλλὰ ταῦτα φασὶν ἄχρηστα εἶναι εἰς τὴν τῶ ἀληθοῦς διάγνωσιν, ὡς μὴ ἀναγκαίως συμάγοντα, ὅτι μὴ εἰς Συλλογισμόν ἀναγόμενα.

Ἀνασκόπῃ τῶ ἀνωτέρω.

Τοιούτοις λόγοις ἐπειρῶντο δεῖξαι τὰς προτεθείσας Δόξας ἀληθεῖν. καὶ πως καὶ αἱ ἑαὶ αὐταὶ ἄς ἐξεθέμεθα Δόξας τοῖς ὁμοίοις λόγοις καὶ δείξεσιν ἐμπεδοῦσθαι πειρώμενα φαίνονται. διὸ καὶ ταῖς αὐταῖς ἐπιλύσεσι δικαίως ἀναρεθήσονται. αὐταὶ τοιγαροῦν φαίνονται ἀμαρτάνουσαι μάλιστα περὶ τῆς.

Πρῶτον, συγχέουσαι τὸ τέλος τῆς Ἐπισήμης τῶ ὑποκειμένῳ τῆς αὐτῆς, μὴ διακρίνουσαι τέλος Ἐπισήμης, καὶ ὑποκείμενον Ἐπισήμης, ἀλλ' αὐτὸ εἰς ταῦτα λαμβάνουσαι.

Δεύτερον, ὅτι οὐ διακρίνουσιν ὕλῳ Τεχνητῷ τῶ κατ' Ἐπισήμῳ ὑποκειμένῳ, Γένος ἐπισητὸν πολυπραγμονοῦσαι, εἶθ' αὖτε τεχνητὸν Γένος εἶδει ὑποθεῖσαι.

Καὶ τρίτον, τὸ συύθετον ἀντὶ τῶ καθόλου λαμβάνουσαι, μὴ διασέλασαι τὴν κατὰ πλάτος περιολίῳ τῆς κατὰ βάθος. ἠνίκα γὰρ φασὶν ὑποκείμενον εἶναι τῆς Ἐπισήμης ἐκεῖνο οὐ εἰς ἀπόκτισιν ἐπιδείδει πᾶσα ἢ ἐπισημοσικῆ.

νική ἐνέργεια, πρῶτον μὲν οὐ κατὰ σκοπὸν βάλλουσιν, ὑποκείμενον Ἐπισημῆς ζητουῦτες ἐπὶ τῆς Λογικῆς Τέχνης. εἶτα καὶ ψεῦδος λαμβάνουσιν. οὐ γὰρ εἰς ἀπόκτησιν τοῦ ὑποκειμένου ἡ Ἐπισημη ἀπουδάξει, ἀλλ' εἰς ἀπόκτησιν τῆς περὶ ἐκεῖνο ἀληθείας. ἥτις ἐστὶ τέλος τῆς Ἐπισημῆς, οὐχ ὑποκείμενον.

Δύττερον δὲ ἐν οἷς λαμβάνουσιν ὑποκείμενον εἶναι Ἐπισημῆς τὸ περιεκτικὸν πάντων περὶ ὧν ἡ Ἐπισημη πραγματεύεται, εἰ μὲν ὡς γένος ἐνοοῦσι τὴν περιολὴν, ἢτοι ὡς καθόλου, ἀληθῆς τὸ λεγόμενον. ἀλλ' οὔτε ὁ πισωτικός λόγος, εἴτ' οὐδὲ τὸ ἐπιχείρημα οὕτω περιεκτικός ὄντι τῆς κατὰ Λογικῆν, (οὐ γὰρ αἱ προτάσεις εἰσὶ λόγοι πισωτικοί, ἔθ' οἱ ὀρισμοὶ καὶ οἱ ἔροι) οὔτε ὁ Συλλογισμὸς, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἦτον περιεκτικώτερος τῆς κατὰ Λογικῆν, καὶ ἀμφοῖν ἦτον ἔτι ἡ Ἀπόδειξις. εἰ δὲ τὴν κατὰ βᾶθος ἐνοοῦσι περιολὴν, ἀπροσδιόριστα παντελῶς φθέγγονται. οὐ γὰρ τοιαύτη βούλεται εἶναι ἡ τοῦ ὑποκειμένου περιολή, ἀλλὰ καθόλου. τὰ γὰρ ὑποκείμενα τῆς Ἐπισημῶν κατὰ πλάτος λαμβάνονται, ἀλλ' οὐ κατὰ βᾶθος.

Ἰστέον, ὅτι ὅσα οὐ θεωροῦνται ὑπότινι περιεκτικῶν καθόλου, ταῦτα κατὰ πλάτος λέγονται θεωρεῖσθαι. ὡς τὰ εἶδη ὑπὸ τοῖς γένεσι, καὶ τὰ ἅτομα ὑπὸ τοῖς εἶδεσιν. ὅσα δὲ θεωρεῖται ἐντὶνι σιωδέτω, ταῦτα κατὰ βᾶθος λέγονται θεωρεῖσθαι. ὡς ἡ Ὑλη καὶ τὸ Εἶδος ἐν τοῖς σιωδέτοις, καὶ τὸ Εἶδος καὶ ἡ Διαφορὰ ἐν ταῖς εἰδοπεποιημέναις οὐσίαις.

Τούτων οὕτω ποιγαρουῦ προληφθέντων, ἔπωσι ἀπαντητέον πρὸς τὸ πρῶτον τῆς ἐπιχειρημάτων, ἢπερ ἡ μείζων τοιάδε ἴστω. τὸ τέλος ἐκάστης τῆς Ἐπισημῶν ἐστὶν ὑποκείμενον τῆς αὐτῆς. ταύτῃ παντελῶς ἀποφάσκουσιν ὡς ψεῦδῃ προφανῶς. τὸ γὰρ ὑποκείμενον πάντῃ τοῦ τέλους δέξηται, ἐπὶ τε Τεχνῶν, καὶ Ἐπισημῶν. τὸ μὲν γὰρ προὑποτίθεται πρότε τῆς θεωρίας, καὶ πρὸ τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ τέλος μετὰ τὴν θεωρίαν, καὶ τὴν ἐργασίαν ἐπιγίνεται, ὡς ἀνωτέρω ἐλέγγο. ἡ ἐλάττων δὲ καὶ τοι ἀληθῆς οὐσα, οὐδὲν πρὸς τὸν λόγον τῆς τοιαύτης δόξης συμβάλλεται. οὐδεμία γὰρ σιωδέφεια φαίνεται ἀμφοτέραις. καὶ οὕτω τὸ συμπέρασμα ἀναίρεται, τῆς μείζονος μὴ ἀποδειχθείσης. εἰδὲ καὶ τὴν μείζονα διιχυρίζονται δεῖξαι ἀληθῆσσαν δεῖξει τοιάδε λέγοντες, ἐκεῖνο ἐστὶν ὑποκείμενον Ἐπισημῆς οὕτινος εἰς ἀπόκτησιν τῆς γνώσεως ἡ Ἐπισημη ἐκ φύσεως φέρεται, ταύτῃ μὲν ὡς ἀληθῆ ἀποδεκτέαν. τὴν δὲ ἐλάττωνα τὴν λέγουσαν, τὸ τέλος ἐστὶν οὕτινος εἰς ἀπόκτησιν πᾶσα Ἐπισημη ἀναφέρει τὰς οἰκείας ἐνεργείας, αὐτῇ μὲν καθ' αὐτὴν ἀποδεκτέον. ἀληθῆς γὰρ ὄντι ὅτι πᾶσα Ἐπισημη δια-

τὸ τέλος ποιεῖ τὴν ψευδίαν. ἀναφερομένων δὲ πρὸς τὴν μείζονα, ὡς ψευδὴ ἡ ἀπράσκειον. ἔδει γὰρ εἶπαι τὸ τοιόνδε εἶναι ἐπὶ τῆς τοιαύτης Ἐπιστήμης, οὔτινες εἰς ἀπόκτησιν τῆς γνώσεως ἡ Ἐπιστήμη ἐκ φύσεως φέρεται, ἀλλὰ τὸ τοιόνδε εἶναι ὑποκειμένου ἐπὶ τῆς τοιαύτης Ἐπιστήμης. ἀλλ' αὐτὴ ἡ δειξις ἐπὶ μὲν τῆς μείζονος τὸ ὑποκείμενον καὶ τὴν ἀπόκτησιν τῆς γνώσεως πύπτου διηρημένως ἔλαβεν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐλάττονος τὴν γνώσιν τοῦ ὑποκειμένου, ὅπερ ἐστὶ τὸ τέλος, ἀπὸ τοῦ τοιοῦδε ὑποκειμένου ἔλαβε, καὶ οὕτως ψευδὴ συνεπέρασε. οὐ γὰρ Ἐπιστήμη διὰ τὴν γνώσιν τοῦ τέλους ποιεῖται τὴν οὐκ ἐκείνην ἐνέργειαν. αὐτὴ γὰρ ἡ γνώσις ἐστὶ τὸ τέλος, ἀλλὰ διὰ τὴν γνώσιν τοῦ ὑποκειμένου, ὅπερ ἐστὶ τὸ τέλος. αὐτὴ δὲ ἡ δειξις τὸ τέλος ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἔλαβε. πρὸς ταῦτα ἔδει πολυπραγμονεῖν ὑπὸ Τέχνης, οἷον ὑποκειμένου Ἐπιστήμης. οὐ γὰρ ἔστι βάλειν κατὰ σκοπὸν ἐπὶ τῶν Τεχνῶν παραδείγματα λαμβάνειν Ἐπιστημῶν. Τέχνη γὰρ ἢ Λογική.

Ἀναζήτησις τῆς δευτέρας δειξεως.

Τῆς δευτέρας δειξεως ἡ μείζων ἢ λέγεται, ὅτι ὑποκείμενον Ἐπιστήμης ἐστὶ τὸ περιεκτικὸν πάντων περὶ ὧν ἡ Ἐπιστήμη, διααιρετέον ἐστίν. εἰ μὲν γὰρ τὸ περιεκτικὸν καὶ πλάτος ἐνοεῖται, ἀληθὴς ὅστις, εἰ δὲ κατὰ βλάβος ὡς ἐπὶ τῶν σιωθέτων, ψευδὴς προφανῶς. δῆλον δὲ ὅτι κατὰ βλάβος πάντων ἐνοεῖται, ἐκ τῆς ἐλάττονος τῆς λεγούσης, τοιαύτη ἐστὶν ἡ Ἀπόδειξις, οὕτως περιεκτικὴ πάντων τῶν κατὰ Λογικῆν. ἀλλ' ἡ Ἀπόδειξις οὐκ ἐστὶ περιεκτικὴ τῶν Προτάσεων, καὶ Ὁρῶν ὡς καθόλου, ἀλλ' ὡς σιωθέτων. διὸ ψευδὴ συμπεραίνει, καὶ οὐδὲν συλλογίζεται. αὐταῖς ταύταις ταῖς λύσεσι χρησέον καὶ ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν δογμάτων, καὶ οὕτως ἀναρεθίσεται πάντα.

Τετάρτη Δόξα. ὅτι τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν ἐστὶν ὅλη τῆς Λογικῆς.

Εῖρηται ἡμῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι ἡ ἐπίνοια διχῶς διαιρεῖται. ἡ μὲν γὰρ ὅστις οἷον ἐπίνοιάστις, καὶ ἐπενθύμησις, ἡ τὰ σιωθέτα διεύωσα, καὶ ἑκάτερον κατ' ἑαυτὸ θεωροῦσα. ἡ δὲ ἕτερα ψιλήτις ἐπίνοια μένον καὶ τῆς διανοίας ἀνάπλασμα. ἡτις φύσιν εἴληχε τὰ πάντα διεσηκότε συυτιθεῖναι, καὶ ἐκτινῶν μερῶν ὅσον ποιεῖσθαι. οἱ κειότεροι ποιητροῦ

ταύτῳ πολυχεδῶς κατεκερματίσαστο, καὶ πλείονα τὰ εἶδη ταύτης ἐπινοήσασσι. καὶ δὴ τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης ὅπερ κατ' ἐπίνοιαν ὄν λέγεται, ἐποκειμένον τῆς Λογικῆς εἶναι ἔφασαν. ταύτης τῆς Δόξης ὡς μᾶλλον δὲ λόγου κεινομένης, οἱ πλείους τῶν νεωτέρων ἐξέχονται, διὸ καὶ πολυφύλλητος μᾶλλον τῶν ἄλλων εἶναι φαίνεται. ὅτι δηλαδὴ τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν, ἐποκειμένον ἐστὶ τῆς Λογικῆς Μεθόδου. ἐστὶ δὲ τοῦτο τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν ὡς κοινὴ πᾶσι δοκεῖ, τὸ ἐν τοῖς οὐσι μὲν οὐχ ὑφιστάμενον, τὸ δὲ εἶναι ἔχον ἐφ' ὅσον ἐπινοεῖται. πεπαιωμένης δὲ τῆς ἐπινοίας, παύεται καὶ τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν.

Προσαχῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς φιλικῆς ἐπινοίας, τὸ λεγόμενον κατ' ἐπίνοιαν ὄν.

Τετραχῶς ποιγαρουῦ διαιρούμενον ὑποτίθεται παρὰ τοῖς γλαφυροτέροις αὐτῶν τοῦτο τὸ κατ' ἐπίνοιαν συυτιθέμενον ὄν. καὶ βούλονται μὲν εἶδος εἶναι τούτου, τῶν ἐχόντων μὲν αἴτιον προσεχὲς ἐν τοῖς οὐσιν, ἕκτις δὲ ἐκείνων καθ' ὧν τὰ ὀνόματα καταγορεύεται. ὃν ἔσπον φέρει εἰπεῖν ὀκίων λέγεται δεξιός, ὅτι ἐπὶ τὰ δεξιὰ μέρη ἴσεται τῷ Σωκράτους, οὐκ ἔχων καθ' ἑαυτὸν δεξιὸν ἢ ἀριστερόν. οὐ γὰρ ὅτι ζῶν, ἀλλὰ κατ' ἐπίνοιαν μόνον φασὶν ἡμετέραν λέγεσθαι δεξιόν. καὶ τοῦτο ἐστὶν εἶδος τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος.

Δεύτερον δὲ εἶδος τούτου τίθεται τῶν ἐχόντων μὲν τὸ αἴτιον τῆς ἐπινοίας ἐν τοῖς πράγμασι, καθ' ὧν καὶ τὰ ὀνόματα καταγορεύεται, ὅτων δὲ καθ' αὐτὰ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀπόφασις τῶν προσηκόντων ἐνεῖναι τοῖς πράγμασι. οἷα εἰσιν αἱ σερήσεις πᾶσαι, τυφλότης δηλαδὴ, ἀνισότης, λήθη, σκότης, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Τρίτον εἶδος φασὶ τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος, ὅσα ἀπλῶς εἰσὶν ἀποφάσεις ἀνὰ αἰτίου τινὸς ἐν τοῖς πράγμασι καθ' ὧν τὰ ὀνόματα λέγεται. ὃν ἔσπον φασὶ ἀναιδῆ λίθον, σίδηρον μὴ ὀρῶντα, ξύλον μὴ βαδίζον, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτοις συναριθμεῖται καὶ ὅσα πέφυκε συυτιθεσθαι ὡς ἕκτινων μερῶν ὅλα, ὡς Τραγέλαφος, Σκίνδαφος, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Τέταρτον καὶ τελευταῖον εἶδος τίθεται τῷ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος, ὧν ἐστὶ μὲν αἰτίοντι ἐν τοῖς οὐσιν, οὐ προσεχὲς δὲ. οἷα φασὶν εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς Λογικῆς θεωρούμενα. Γένος, Εἶδος, Οὐρισμός, Πρότασις, Συλλογισμός, Ἀπόδειξις, καὶ ὅσα ἄλλα, ἅτινα καὶ δευτέρως χρίσεις φιλοῦσι καλεῖν. ταῦτα ποιγαρουῦ καὶ τοιαῦτα ἀναρῶνται βούλονται κατὰ ἀναπλήσειν

νοός περίτινι εἶδει νοηθέντα, οὐ κατὰ πρῶτῳ ὀπιβολῷ τοῦ νοός. κατὰ
 μὲν γὰρ πρῶτῳ ὀπιβολῷ τοῦ ἡμετέρου νοός φύσεις ἐνοοῦμεν τῶν ἐν-
 των, Ζώου φέρε εἶπειν, Ἀνθρώπου, Φυτοῦ, Ἑλαίας, καὶ Τέχνης ἕξιν,
 (1) ἀλλ' οὐπω ἐν τούτοις ἐστὶ τὸ κατ' ἐπίνοιαν λεγόμενον ὄν. πλῆ-
 κα δὲ ἀναπολήσαντες κατὰ νοῦν τὴν νοηθεῖσαν φύσιν, καὶ ταύτῃ συ-
 ρίδωμεν ἐν πολλοῖς ἐσυχάρχουσαν εἰδέσιν, ἢ ἀτόμοις ὁμοίαν πρὸς τὰ
 ὑφ' αὐτῷ παραβάλλοντες, τινικαῦτα φασὶν ἀναφύεσθαι τὸ κατ' ἐπί-
 νοιαν ὄν, ἢ σχέσις δηλαδὴ τῆς ἐν ᾧ φύσεως πρὸς τὰ ἐν οἷς ὑπάρχει.
 ἢ καὶ καλοῦμεν Γένος, εἰ καὶ ἐν πλείοσιν εἰδέσιν ὑπάρχει, Εἶδος δὲ εἰ
 ἐν πλείοσιν ὑπάρχει ἀτόμοις. τῶν παραπλησίως λέγουσιν, ἐνοούντων
 ἡμῶν, ἢ καὶ φωνουμένων φέρε εἶπειν τὴν πρότασιν ταύτῃ, Ἀνθρώπος ἐστὶ
 γελασικόν, ἢ καὶ ὀλόκληρον κατασκευάζοντων Συλλογισμόν, οὐδέπω τὸ
 κατ' ἐπίνοιαν ὄν ἀναφύεται, εἰ μὴ ἀναπολήσαντες περὶ τὰ νοηθέντα ἐνοή-
 σωμεν, ὅτι ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, τὸ μὲν Ἀνθρώπος σχέσιν ἔχει πρὸς
 τὸ γελασικόν ὑποκειμένου, τὸ δὲ γελασικόν πρὸς τὸν Ἀνθρώπον, σχέσιν
 κατηγορουμένου. ταύτας δὲ τὰς σχέσεις, καθ' ἃς καὶ ἐπωνομάζεσθαι φασὶ
 τῶν φύσεων ἢ μὲν Γένος, ἢ δὲ Εἶδος, καὶ ἢ μὲν ὑποκείμενον, ἢ δὲ κατη-
 γορούμενον, καὶ τὰ πιαῦτα. καὶ τὰς τοιαύτας φασὶν ἐπωνυμίας καὶ σχέσεις
 ἐν τοσούτῳ τὸ εἶναι ἔχειν, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς κατὰ ἀναπόλησιν νοός ἀναφέ-
 ρομεν τὴν ἐνοηθεῖσαν φύσιν τοῦ Ζώου, ἢ Ἀνθρώπου πρὸς τὰ ὑφ' αὐ-
 τῷ, ἢ ὡς ὑποκείμενα πρὸς τὰ κατ' ἐκείνων ἀγορεύμενα. πεπαυμένης
 δὲ φασὶ τῆς κατ' ἐπίνοιαν ταύτης διαφορᾶς, παύεσθαι καὶ τοῦ εἶναι τὸ κατ'
 ἐπίνοιαν ὄν.

- (1) Σημειοῖται ἐπιπέδῳ τὴν ἕξιν. ἐνοοῦμεν φασὶ τὰς φύσεις τῶν ἐντων, Ζώου καὶ τῶν
 λαϊπῶν, οὐκ εἶπε δὲ καὶ Τέχνης, ἀλλὰ καὶ ἕξιν Τέχνης, καὶ εἰκότως. οὐ γὰρ
 ἔχει φύσιν ἢ Τέχνη.

Ἡ μὲν ἐπεισιγιάτις καὶ ἐπειθυμῆσις.

Ἡ ἐπίνοια
διχῶς.

Ἡ δὲ ψιλὴ ἐπίνοια.
τύτης, τὸ ἀπετέ-
λισμα ἔπιρ κατ'
ἐπίνοιαν ὃν φέρε-
ται.

Πρῶτον. τῆς ἐχόντων μὲν αἰτίας πρῶτοι ἐν τοῖς οὖσι,
ἐκτὸς δὲ ἐκείνων κατ' ὡς τὰ ὀνόματα καταγορεύεται.

Δεύτερον. τῆς ἐχόντων αἰτίας τῆς ἐπινοίας ἐν τοῖς ἀνάγ-
μασι κατ' ὡς τὰ ὀνόματα καταγορεύεται, ὅντων δὲ κατ'
αὐτὰ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀποφάσεις τῆς πρῆστικόντων ἐν τοῖς
ἀνάγμασι.

Τεῖτον. ὅσα ἀπλῶς εἰσὶν ἀποφάσεις καὶ αἰτιολογίας ἐν
τοῖς ἀνάγμασι.

Τετάρτον. ὡς ἐστὶ μὲν αἰτία ἐν τοῖς οὖσι, οὐ ἀποφάσεις δὲ.

Ὅτι δὲ αὗται αἱ εἰρημνίαι χίσεις εἰσὶ κατ' ἐπίνοιαν
ὅντα δείκνυται.

Εἰ γὰρ τῆς κατὰ φύσιν ὑπερώτων ἦσαν, ὑφ' ἧς τῆς δέκα Γενῶν ἀνε-
φέροντο. ἀλλ' οὗτο γελοῖον εἰπεῖν. ἀρα οὐκ εἰσὶ τῆς κατὰ φύσιν ὑ-
περώτων. δείκνυται ἢ ἐλάττων. ὁ γὰρ Συλλογισμὸς, φέρε εἰπεῖν, τοῦ συλ-
λογισμοῦ οὔτε Οὐσία ἐστίν, ἢτε Ποσόν, ὡς κατ' αὐτὸ δῆλον, οὔτε Ποιότης,
ἢ ἕτερόν τι τῆς δέκα Γενῶν, ἀλλὰ χίσεις μόνον κατ' ἐπίνοιαν ὄρων καὶ προ-
τάσεων πρὸς ἀλλήλα. σωιάγεται ἀρα τὸ ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς κατ'
ἐπίνοιαν εἶναι ὄν. καὶ τοῦτο εἶναι τὰς ἐκτεθείσας δεύτερας χίσεις.

Ὅτι αἱ εἰρημνίαι δεύτεραι χίσεις ὑποκείμενον εἰσὶ τῆς
Λογικῆς πραγματείας.

Δείκνυται πρῶτον παρὰ τοῦ Φιλόσοφου ἐν τῷ πρώτῳ τῆς περὶ Ψυχῆς,
ἐν οἷς βούλεται τὸ καθόλου, ἢ μηδὲν εἶναι, ἢ ὑπερογενὲς τι εἶναι.
τὸ δὲ

τὸ δὲ ὑπερογενές ἔργον ἐστὶ τῆς ἡμετέρας Διανοίας. ἄρα τὰ καθόλου πάντα ἔργον ἐστὶ τῆς ἡμετέρας Διανοίας. Δεύτερον, ἐκεῖνό ἐστιν ὑποκείμενον Τέχνης ἢ Ἐπιστήμης, περὶ ὃ καταγίνεται ἡ Τέχνη, ἢ ἡ Ἐπιστήμη, ἀλλ' ἡ Λογική καταγίνεται περὶ προτάσεις, ὀρισμούς, συλλογισμούς, καὶ ἀποδείξεις, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἅπερ εἰσὶ κατ' ἐπίνοιαν ὄντα, ὡς ἀνωτέρω δεδείχμεν. ἀρα αἱ προτάσεις, ὀρισμοί, καὶ τὰ ἕξῃς, ἅπερ εἰσὶ κατ' ἐπίνοιαν ὄντα, εἰσὶν ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς. τρίτον τέταρτα ταῦτα εἰσὶν ἅπερ ἐνδέχεται νομιθῆναι Λογικῆς ὑποκείμενα, Φωναὶ, Νοήματα, Πράγματα, καὶ Μορφαί, ἢτοι Σχηματισμοὶ προτάσεων, συλλογισμῶν, ἀποδείξεως, καὶ εἰς λόγῳ αἱ εἰρημναίαι δευτέραι χεῖρες. ἀλλ' τὰ τρία πρῶτα οὐκ εἰσὶν ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς, λείπεται ἄρα τὸ τέταρτον.

Ἡ μείζων πρόδηλος, ἢ ἐλάττων δείκνυται. ἐπὶ πασῶν Τεχνῶν τὸ εἶδος ὃ εἰς τὴν προκειμένην ὕλην εἰσαγαγῆν σπουδάζει ὁ Τεχνίτης, ἐστὶν ὑποκείμενον τῆς Τέχνης, καὶ οὐχὶ ἡ μορφευμένη διὰ τούτου ὕλη. ἀλλ' αἱ Φωναὶ, Νοήματα, καὶ Πράγματα, ἐπὶ τῆς Λογικῆς, ὕλης ἐπέχουσι λόγον, ὃ δὲ Σχηματισμὸς προτάσεων, συλλογισμοῦ, καὶ εἰς λόγῳ αἱ δευτέραι εἰρημναίαι χεῖρες εἶδος εἰσὶ, δι' οὗ σχηματίζονται αἱ Φωναὶ, τὰ Νοήματα, καὶ διὰ τῶν νοημάτων τὰ πρᾶγματα. ἄρα αὐταὶ εἰσὶν ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς, καὶ οὐχὶ αἱ Φωναὶ, οὔτε τὰ Νοήματα, ἢ τὰ Πράγματα. λέγεται δὲ τὸ κινήσαν αὐτοὺς εἰς ταῦτα τὴν δόξαν μάλιστα εἶναι ὅτι τὸ τιθέμενον τῆτο κατ' ἐπίνοιαν ὄν, περιεκτικὸν φαίνεται πάντων τῶν κατὰ Λογικῶν. ἐν ἅπασιν γὰρ ἀναρῆται ἢτε γένεσι, ἢ εἶδεν, ὄροις, προτάσεσι, συλλογισμοῖς, καὶ ἀποδείξεσι. τοιοῦτον δὲ βούλεται εἶναι τὸ ὑποκείμενον, περιεκτικὸν δηλαδὴ πάντων τῶν ὑπὸ τῆς Τέχνης, ἢ Ἐπιστήμης θεωρουμένων. διὸ καὶ δοκιμωτέρα τῶν ἀνωτέρων κέινεται παρ' αὐτοῖς ἢ τοιαύτη δόξα. οὔτε γὰρ τὸ τυπικεῖρημα, οὔθ' ὁ συλλογισμὸς, ἢ ἡ ἀπόδειξις, οὕτως εἰσὶ περιεκτικὰ πάντων περὶ ὧν ἡ Λογικὴ ὡς δεδεικται ἀνωτέρω. διὸ δὴ λογώτερον ἐδόκει τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν ὑποκείμενον εἶναι τῆς Λογικῆς.

Ἀνασκόπῃ τῆς ἐκτεθείσης Δόξης.

Δ Ημῶσιωτάτη ὡς ἔφημεν καὶ τῶν ἄλλων δοκιμωτέρα νομίζεται παρὰ τοῖς νεωτέροις ἢ προσεχῶς ἐκτεθείσα δόξα. ἀλλ' ὅσῳ μάλλον δόμοσιος, τοσοῦτον ἥττον εἶναι φαίνεται ἄλογος. οἷς γὰρ ἐγκαλοῦμεν τὰς ἀνωτέρω, καὶ αὐτὴ ἐνέχεται. φαίνεται γὰρ συγγείουσα καὶ αὐτὴ τὸ τέλος μετὰ

μετὰ τῆς ὕλης, ἐν οἷς βούλεται τὸ Τεχνητὸν εἶδος, ὅπερ ὁ Τεχνίτης εἰσα-
 γαγεῖν σπένδει εἰς τὴν προκειμένην ὕλην, ὑποκείμενον εἶναι τῆς Τέχνης,
 ἀλλ' οὐχὶ τὴν ὕλην. τοῦτο δὲ ὅσον ὑποπεπλάνηται τοῦ ἰρῥοῦ λόγου, εἴ-
 ρηται ἀνωτέρω. διὸ οὐ δεῖον ταυτολογεῖν. ὁμοίως καὶ ἀντὶ Τεχνητῆς ὕλης,
 ὑποκείμενον ἐπιστητῶν πειράται ὑποθέσθαι ἐπὶ τῆς Λογικῆς Τέχνης. οἶεται
 γὰρ τὴν Λογικὴν Μέθοδον περὶ τὴν θεωρίαν ἀχολεῖσθαι προτάσεων,
 συλλογισμῶν, ἀπεδείξεων, καὶ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ μὴ μᾶλλον περὶ τὴν
 ῥασίαν αὐτῆς. Ἄλλο δὲ τούτων προηρότερον, ὅτι καὶ ψεῦδῃ λαμβάνει,
 καὶ οὐδὲν συλλογίζεται. λαμβάνει ψεῦδος, κατ' ἐπίνοιαν μόνον τιθεμέ-
 νη πρότασιν, συλλογισμὸν, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς Λογικῆς Μεθόδου τυχαῖε-
 σιν, καὶ δὲ συλλογίζεται, ὅτι δοθέντος ταῦτα εἶναι κατ' ἐπίνοιαν ὄντα,
 πρῶτον μὲν οὐδὲν συντελέσει τοῖς λογικολομοῖς ἢ τούτων ἀνάπλασις, καὶ
 γνῶσις. δεύτερον δ' ὅτι εἰς τὴν μεταφυσικὴν ἀναχθήσεται θεωρία, ἢ καὶ
 εἰς τὴν περὶ ψυχῆς πραγματείαν.

Δειχθήσεται δὲ ἡμῖν ταῦτα ἐφεξῆς ἀρχαίως ἀπὸ τοῦ τελευταίου. ὅτι
 μὲν οὐκ εἰ δόξῃμεν τὰς προτάσεις τε, καὶ συλλογισμούς, καὶ τὰ τοιαῦτα
 ὄντα κατ' ἐπίνοιαν εἶναι, ἢ τοιαῦτα, ἄλλης αὐτῶν θεωρίας, καὶ οὐ τῆς κατὰ
 Λογικὴν εἶναι, δῆλον ἐντεῦθεν. ἢ γὰρ τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος θεωρία,
 ἢ τοιαῦτον τοῖς Μεταφυσικοῖς προσήκει. οἵτινες τὸ ὄντος, ἢ ἕστιν ὄν, ποι-
 οῦνται τὴν θεωρίαν. τὸ γὰρ κατ' ἐπίνοιαν ὄν, κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν ὑπο-
 σάσει ὄντος ἔχει τὸ εἶναι. ὡς ἢ σκιά κατὰ μίμησιν τῆς σώματος. ὁ δὲ κατὰ
 μίμησιν ἐστὶν ἑτέρου, ἐπὶ τὴν θεωρίαν ἐκείνη ἀνάγεται, οὐ ἀνδρῶ οὐδὲ νοη-
 θῆναι δύναται. ἀρα τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν ἐπὶ τὴν θεωρίαν ἀναχθήσεται
 τὸ ἐν ὑποσάσει ὄντος, ἢ τις ἐστὶν ἰδίᾳ τοῖς Μεταφυσικοῖς. Δείκνυται ἢ ἐλάτ-
 των ἀπὸ τοῦ φιλοσόφου, ὅς τις ἀποδείξεις, καὶ σερήσεις διὰ τῆς ἕξεων ἐν-
 νοεῖσθαι βούλεται. Ἔτι ὅσα μὴ ἴδιον νοητὸν εἶδος προχειρίσασθαι ἐπὶ
 τοῦ νοῦς ἔχει, (τοιαῦτα δὲ εἰσὶν ὅσα μὴ δύναται εἰς φαντασίαν εἰσεῖναι,
 καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα μὴ τῆ αἰσθήσει ὑποπίπτει) ταῦτα οὐκ ἐννοεῖται κατ' ἐ-
 αυτὰ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐννοίας ἐκείνων, ἢ εἰσὶ μίμησεις, ἢ ἀποφάσεις τῶ-
 των. τοιοῦτον δὲ τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν. μίμησις γὰρ ὑπάρχει τοῦ ἐν ὑ-
 ποσάσει ὄντος. ἢ τις ἐστὶν ἰδίᾳ τοῖς μεταφυσικοῖς, ἢ τοιοῦτου. ταῖς αὐταῖς
 ταῦταιςδείξεσι δειχθήσεται, ὅτι καὶ εἰς τὴν περὶ ψυχῆς πραγματείαν
 ἢ τοιαύτη ἀνάπλασις, καὶ γνῶσις ἀναχθήσεται.

Δείξεις τοῦ δόξεως τῆς ἐκπεφωτοῦ.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον κατ' ἐπίνοιαν ὄν οὐδὲν πρὸς Λογικῶν, σιωπελεῖς μέθοδον, εὐχαλεπὸν διακρινῶμαι. ὡς ἔγωγε καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι, δυνατὸν εἶναι καὶ προτάσεις σιωπεῖναι, καὶ συλλογισμούς, καὶ ἀποδείξεις ἀποπέσαι, καὶ χρῆσασθαι τούτοις, μηδ' ὅλως ὑπάρχοντος τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος. ὁ γὰρ ἡμέτερος νόμος, ὡς εἴρηται, κατὰ πρῶτῳ ὁπβολῶν τῆς φύσεως γίνεται τῆς ὄντων ἀντιληπτικός. τὸ δὲ κατ' ἐπίνοιαν ὄν ὡς καὶ αὐτοὶ φασὶ κατὰ δεύτεραν ἀναπόλησιν τῆς ἡμετέρας ὁπνοίας περὶ τὴν ἡδὴ προφείσαν φύσιν ὑπὸ τοῦ νοός, καὶ ἀναφορᾶν τῆς αὐτῆς λαμβάνει τὸ εἶναι. εἰ γὰρ ἡμεῖς πρὸς τῆς ὁπνοίας, ἐκ αὐτῶν κατ' ἐπίνοιαν ὄν, ἀλλὰ πράγμα τι καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ὑφείσθαι. ἔξω τοιγαροῦν τὸ ἐνεργεῖν τὰ κατὰ Λογικῶν μέθοδον μηδὲν μελήσαντι τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος, τίς ἔτι αὐτοῦ χρεία τοῖς λογικῶν μέθοδοις; ἢ ἐροῦσι τυχόν, ὅτι κατὰ συμβεβηκὸς μὲν δυνατὸν σιωπεῖναι προτάσεις, καὶ συλλογισμούς, μηδὲν μελήσαντας τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος, οὐκ ἐντέχνως δὲ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐνεργεῖν Τέχνη, καὶ ἀναμαρπήτως τὰ κατὰ Λογικῶν, τῆς γνώσεως χρεία τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος.

Ταῦτα ἐκεῖνα οἷς αὐτοὶ ἐκαστὰ ἄλλω χρόνῳ, συσκιῶσαι τὴν ἀλήθειαν προθυμούμενοι, ἄπερ ῥαδίως μὲν πλάττεται, ἀλλ' οὐκ ἥττον ῥαδίως καὶ ἐξελέγχεται. Ὁ γὰρ εἰδώς, φέρε εἰπεῖν, ὅτι λογικὸς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅτι τὸ λογικὸν καὶ γελαστικὸν ἐστίν, καὶ ταῦτα ὅπως ἀμύητος κατὰ γῆμα συλλογιστικὸν τάττειν, πῶς οὐκ αὐτὸς οὗτος τέχνη συλλογίζοιτο; ἀλλ' ὁ εἰδώς ταῦτα, δύναται πρὸς τῆς δεύτερας ἀναπόλησεως τῆς ἐπίνοιας καὶ ἀναπλάσεως, εὐφασὶ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος, σιωπεῖναι συλλογισμούς καὶ ἀποδείξεις χρῆσασθαι, ἐξαγγεῖλαι τε καὶ γραφῆ παραδουῖναι; τί οὐκ κωλύει μηδὲν μελήσαντας τοῦ κατ' ἐπίνοιαν ὄντος, συλλογισμούς καὶ ἀποδείξεις σχηματίζειν εἰς ἀπόκτησιν Ἐπιστημῶν, ταῦτ' οὐκ εἰπεῖν, καὶ ὀλίγηρον ἔχειν τὴν κατὰ Λογικῶν μέθοδον; Ἐπειτα, πῶς ἐκεῖνο παραπτεῖν κείνουσιν ἢ ἐδεμία γὰρ Ἐπιστήμη, ἢ Τέχνη ποιεῖ τὸ ἴδιον ὑποκείμενον; ἀλλ' ὑποτίθουσιν, ἵνα ἢ μὲν ἐργάσθαι περὶ αὐτοῦ, ἢ δὲ ἵνα θεωρήσῃ. τί δ' ἄλλα καὶ ἢ φωνὴ τοῦ ὑποκειμένου δηλοῦν βούλεται; ἢ τὸ ὑποκείμενον καὶ ὑποδεχόμενον περὶ αὐτὸ, ἢ τὸ κατὰ Τέχνῳ εἶδος, ἢ τὰς ἀποδείξεις τῆς Ἐπιστήμης ἀποδείξεις. ἀλλ' ἢ Λογικὴ ποιεῖ πάντως τὰς τε προτάσεις, συλλογισμούς, καὶ ἀποδείξεις, καὶ ὅσ' ἄλλα. ἐκ ἄρα σιωπελοῦσιν αὐτῇ εἰς ὑποκειμένου λόγον, οἱ καὶ δόξαι εἶναι πάντα κατ' ἐπίνοιαν ὄντα. ἃ δὲ περὶ

τῆς

τρίτονται, τὴν ἕξιν τῆς Λογικῆς διακρούσας εἰς χρωμασίω τε, καὶ διδακτικῶν, μετὰ τὴν δειξίαν τοῦ πρώτου τῆς ἐκτεθέντων, ὅπερ ἰὼ, τὰ κατ' ἐπίνοιαν ὄντα ἀπὸ τῆς ἐπινοίας, ἀλλὰ μὴ ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς πραγμάτων τὸ εἶναι ἔχειν, προϊόντες ἰδία ἀναθεωρήσασθαι.

Δειξίς τοῦ πρώτου.

Λεῖπεται τρίτον δεικνύσασθαι, ὃ πρῶτον ἰὼ ἐν τῇ τάξει τῆς ἀποτεθέντων. ὅτι ὃ φασὶ κατ' ἐπίνοιαν εἶναι, ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς πραγμάτων ἔχει τὸ εἶναι, ἔκ ἀπὸ τῆς ἐπινοίας ὡς αὐτοί. τέταρτα ταῦτα θεωρεῖται ἐπὶ πάντων ὧν ἡ Λογικὴ Μέθοδος ἐπιβάλλει. αἱ σημαντικαὶ τῆς πραγμάτων φωναί, τὰ σημαζόμενα πράγματα, ἢ ἐνέργεια τῆς νοῦς καθ' ἰὼ ἐννοεῖται τὰ πράγματα, καὶ τελευτάων ἢ πρὸς ἀλλήλα τῆς πραγμάτων σχέσις. ἂν τὸ μὲν πρῶτον οὐδὲ ἀπλῶς ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἢ πρὸς διάλεξιν μόνον καὶ διδασκαλίαν. τούτου τὸ μὲν εἶναι σημαντικὸν οὐκ ἐκ φύσεως πρόσσει, κατὰ συνθήκην δὲ αἱ φωναὶ εἰρῶνται σημαντικαί. ἀλλ' οὐ περὶ τῆς σημασίας τῆς φωνῶν ὁ λόγος προηγουμένως τοῖς λογικδομμένοις, (γραμματικοῖς γὰρ τὸ οἰκεῖον,) ἀλλὰ περὶ τῆς νοουμένων προσεχῶς, ὅπερ οὐκ ἄντις φαίνουσι ἔχων ἐπινοίας γεννήματα, εἰ μὴ καὶ πάντα τὰ ὄντα βούλοιο ἐπινοίας ἀναπλάσματα εἶναι, καὶ Θεῶν, καὶ ἀνθρώπων. ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἐνεργείας τοῦ νοῦς, ἀποκυήματα ἐπινοίας εἶναι οὐδ' αὐτοὶ φασὶ. λείπεται δὲ περὶ μόνων τὰς σχέσεις εἶναι τὴν ἀμφισβήτησιν, ὡς φασὶ καὶ σημαίνεσθαι ὑπὸ τῆς ποιούτων φωνῶν, Γένος, φέρε εἰπεῖν, Εἶδος, Ὑποκειμένον, Κατηγορουμένον, περὶ ὧν ἡ Λογικὴ. ὡς ὅτι μὴ ἀπὸ τῆς ἐπινοίας, ἀλλ' ἐξ οἰκείας φύσεως ἔχει τὰ πράγματα, οὐ πάντη δυσζυμένον τοῖς μὴ πανταπασιν ἐριστικῶς πρὸς ἀλήθειαν ἔχουσιν. Ἐπὶ γὰρ προτάσεως ταύτης, φέρε εἰπεῖν, ἀνθρώπος ἐστὶ γελασικός, ὃ μὲν ἀνθρώπος πρὸς τὸ γελασικὸν τὰξιν ἔχει ὑποκειμένου, καὶ τὸ γελασικὸν πρὸς τὸν ἀνθρώπον κατηγορουμένον, ἔκ ἰὼ ἢ ἐπίνοια αὐτοῖς ἐχαρίσατο, ἀλλ' ἰὼ ἐξ οἰκείας ἔχει φύσεως. ὃ γὰρ ἀνθρώπος ἐπὶ τῆς πραγμάτων ὑποκειμένου ὅτι τοῦ γελασικοῦ, ὡς ἰδίου πάθους, ὡσαύτως καὶ τὸ γελασικὸν πράγματι ἐνυπάρχει τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ κατηγορεῖται κατ' αὐτοῦ, οὐκ ἐξ ἐπινοίας, ἀλλὰ πραγματικῶς, ὡς ἔκ πάντα τὰ ἴδια πάθη, καὶ ἀπλῶς τὰ καθόλου κατηγορεῖται κατὰ τῆς πρώτων Οὐσιῶν. οὕτως ἐν τῷ περὶ Οὐσίας Κεφαλαίῳ διδάσκει ὁ Φιλόσοφος λέγων. ταδ' ἄλλα πάντα ἢτοι καθ' Ὑποκειμένου λέγεται τῆς πρώτων Οὐσιῶν, ἢ ἐν Ὑποκειμένῳ αὐταῖς ἐστὶ, καὶ ἐξ ἄλλο βε-

λέμεθα λέγειν ὑποκείμενον ἐν ταῖς προτάσεσιν, ἢ τὸ ἔχον βάσειος λόγον πρὸς ἕτερον, Κατηγορούμενον δὲ τὸ ἐν ἑτέρῳ ὑπάρχον. ταῦτα δὲ ἐπὶ τῶν πραγμάτων καθορᾶται, ἔκ τε ἀπὸ τῆς ἐπινοίας ἐστὶ. σημειωτέον δὲ, ὅτι οὕτως ἔχει ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ψεύδεις ἔσται ὁ λόγος τοῦ Φιλοσόφου. ὡς τῆς ιδιότητος τῶν πραγμάτων ἐστὶ σημαντικόν, τὸ, τε ὑποκείμενον, καὶ Κατηγορούμενον. ἃ γὰρ ἀληθεύει ἢ ψεύδεται διὰ τὰ πράγματα, ταῦτα πραγμάτων ἐστὶ σημαντικά. Καὶ ἐπὶ τοῦ Συλλογισμοῦ δὲ ὁμοίως ἔχει, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀπαιτῶν. ἐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶ Συλλογισμός, ἢ Προτάσεις ὡδὲ τεταγμέναι. τὴν δὲ τάξιν τοῦ μέσου ἔρου πρὸς τὰ ἄκρα, καὶ τῶν προτάσεων, καθ' ἣν ἢ μετὰ μείζων λέγεται, ἢ δὲ ἐλάττω, ἐκ αὐτοῦ καὶ αὐτὴ κατ' ἐπινοίαν ὄν. τοῦ νοῦς γὰρ αὕτη ἐστὶν ἔργον καταλλάττω τῶν πραγμάτων γινόμενῃ. ὡς γὰρ τάττεται τὰ νοήματα, οὕτως ἀνάγκη καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἔχειν τὰς ιδιότητας τῶν. εἰ γὰρ ἂν ἄλλως τεθεῖτο, οὐ Συλλογισμός, ἀλλὰ παραλογισμός ἂν εἴη, καὶ ὡς ἀληθεῶς πλάσματα ἐπινοίας. ἐδὲ ἐκεῖνο λόγον ἔχει πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, ὅτι ὁ Συλλογισμός, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐ διαμενεῖ ἐν τῶν οὐσι μετὰ τῆς ἐνέργειας τοῦ νοῦς. οὐδὲ γὰρ ἡ ἔρησις διαμενεῖ μετὰ τῆς τοιαύτης κίνησιν τῶν ποδῶν, ἢ ἢ κίθαραι μετὰ τῆς κίνησιν τῶν χορδῶν, ἢ ὡδὴ μετὰ τῆς φωνῆς. ἀλλ' ἐδὲν ἦτορον εἰσὶτε καὶ λέγονται ἔργα Τεχνῶν, ἔκ τε ἐν ὑποσάσει τὸ εἶναι ἔχοντα, οὐ κατ' ἐπινοίαν. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῆς Λογικῆς ἔχει. ἔργα μὲν εἰσὶ τῆς Λογικῆς Μεθόδου Προτάσεις, Συλλογισμοί, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἅπερ τῶν μόνων συναπτῶν ἐστὶν. (ἐστὶ δ' ὅτε φωναῖς τε καὶ γραμμασι χρᾶται δι' ἑρμηνείας χρεῖαν, ἢ καὶ μνήμης διαμενεῖ) παυσαντικῆς δὲ τῆς ἐνέργειας τῆς νοῦς, παύεται καὶ τὸ εἶναι τῆς τοιαύτης συντάξιν. ὡς παυσαντικῆς τῆς φωνῆς παύεται ἔκ τε εἶναι τῆς τοιαύτης ἀρμονίαν, καὶ τὸ εἶναι αὐτῆς μέλος. καὶ τῆς χορᾶς διαλυθεῖν, παύεται καὶ τὸ εἶναι ὁ τοῖς δὲ σχηματισμός τῶν ποδῶν. ἐστὶ τοιγαροῦν ἀναμφισβήτητον παρ' αὐτῆς τῆς ἐνέργειας τοῦ νοῦς τὰ πράγματα, καὶ οὐκ ἐπινοία εἶναι. ἄλλως γὰρ ἦσαν αὐτῶν πᾶσαι αἱ Ἐπισήμαι, καὶ Τέχναι κατ' ἐπινοίαν ὄντα, καὶ ἀπλῶς πᾶσαι αἱ τῶν ψυχικῶν διευκρινῶν ἐνέργειαι. ἔπερ οὐδὲ παιζόντων λέγειν ἐστὶ, πολλὰ γὰρ καὶ δεῖ φιλοσοφῶντων.

Εἶπε πῶς οὕτοι οὐκ ἀσύγκλωσα πλέκουσι (τὸ τοῦ λόγου) Προτάσεις, Συλλογισμούς, καὶ τὰ τοιαῦτα κατ' ἐπινοίαν εἶναι λέγοντες, εἴγε ταῦτα ἀναγκαίως προϋπάρχουσιν οὐ φασὶ κατ' ἐπινοίαν ὄντος; ἀνάγκη γὰρ εἶναι τῶν Προτάσεων τεταγμένῃ, καὶ τὸν Συλλογισμόν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ νοῦς, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν φωνῶν, καὶ γραμμάτων. ἵνα τοῦ νοῦς ἀναπληρωθῆται

συντος περὶ αὐτὰ, τὸ πολυάχολον αὐτοῖς, τοῦτο ἀναγκασθῆναι πλάσμα. τίνα οὐκ ἔχει τὸ μήπω ὄν, καὶ οὐδ' ὄλως ὄν, ἀλλὰ τικτὸν ὄν τοῦ πράγματος (εἶγε καὶ δοίημι ἐπεθεῖαι,) αἰτίαν τοῦ εἶναι λέγειν πραγμάτων, ἐπὶ ποσούτῳ ὑπαρχόντων αὐτοῦ; ἐμοὶ δοκεῖ οὐδ' ὄλως ἀναπλάσσει τὰ τοιαῦτα ἐνδέχεται. παρὰ γὰρ τὰς εἰρημονίας χέσεις ἐπὶ Προτάσεων, Συλλογισμῶν, καὶ τῶν τοιούτων, ἃς ιδιότητας εἶναι τῶν νοουμένων φύσεων εἴρηται, οὐδὲν ἕτερον εὐδὲ νοῆσαι δυνατὸν. τὰ γὰρ νοούμενα, καὶ αἱ νοήσεις ἀναντιρρήτως εἰσὶ πράγματα.

Ἀλλὰ κακεῖνο μόνον ὡς ἱκανὸν εἰπεῖν εἰς ἐνδείξιν τοῦ προκειμένου, ὅτι Προτάσεις, Συλλογισμοὶ, καὶ Ἀπόδειξεις ἢ τοιαῦτα, ἀποτελέσματα εἰσιν, ἐς ἃ ἀμέσως, καὶ καθ' αὐτὸ ἡ ἐνέργεια τοῦ νοῦς ἀποτελεῖται. εἰς δὲ τὰς χέσεις οὐδεμίαν ἐνέργειαν τοῦ νοῦς, ἢ κίνησιν ἐνδέχεται γενέσθαι ἀμέσως καὶ καθ' αὐτὸ, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐ. τῶν Φυσικῶν ὁ Φιλόσοφος παραδίδωσι. πῶς οὖν χέσειν εἶναι ἐνδέχεται Συλλογισμόν, καὶ Ἀπόδειξιν, καὶ ταῦτα ἐπίνοιας; εἰ δὲ δοίημι τῇ συνθέσει ἐπομένως τούτων ἀνεφαίνεσθαι χέσεις τινὰς κατ' ἐπίνοιαν, ὡς αὐτοὶ φασιν, εἶδεις περὶ τούτων εἶσαι λόγους τοῖς λογικολομύσις, ὡς οὐδὲ τῷ Οἰκοδόμῳ, φέρε εἰπεῖν, λόγος γίνεται τῆς κατὰ λευκότητα ὁμοιότητος, ἥτις ἀνεφαίνεται ὑπὸ τῆς λευκαίνσεως τοῦ Οἴκου, ὃν οἰκοδομεῖ πρὸς ἕτερον ὁμοίως ἔχοντα.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἀπόδειξις καθὼς ἀπόδειξις ὄργανον εἰς ἀμέσως παρεκτικὸν Ἐπιστήμης. τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν οὐ δύναται ὄργανον εἶναι ἀμέσως παρεκτικὸν Ἐπιστήμης. ὅρα ἡ ἀπόδειξις καθὼς ἀπόδειξις οὐκ ἔστι κατ' ἐπίνοιαν ὄν. ἡ μείζων ὁμολογεῖται παρὰ πᾶσιν. ὅτι δηλαδὴ ἡ ἀπόδειξις εἰς ὄργανον παρεκτικὸν ἀμέσως Ἐπιστήμης. ἀλλ' οὐδ' ἡ ἐλάττων ἀμφισβητεῖται, ὅτι τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν εἰ δύναται εἶναι παρεκτικὸν Ἐπιστήμης, εἰ μὴ παρὰ τοῖς προσάταις τῆς ἐκτεθείσης δόξης. ἀλλὰ καὶ δείκνυται. Τὸ μὴ δηλωτικὸν ἀμέσως τῆς φύσεως τῶν ὄντων, εἰ δύναται παραγαγεῖν Ἐπιστήμην, τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν ἐστὶ μὴ δηλωτικὸν ἀμέσως τῆς τῶν ὄντων φύσεως, ἄρα τὸ κατ' ἐπίνοιαν ὄν οὐ παράγει Ἐπιστήμην. ἡ ἐλάττων ὁμολογεῖται καὶ παρ' αὐτοῖς. ἡ μείζων πρόδηλος τοῖς γνησίως φιλοσοφεῖσιν, ἀλλὰ καὶ δείκνυται. τὸ παράγον Ἐπιστήμην, ὡς ὄργανον παρείησι τὴν γνῶσιν τῆς φύσεως τῶν ὄντων. τὸ μὴ δηλωτικὸν τῆς φύσεως τῶν ὄντων οὐ παρείησι τὴν γνῶσιν τῆς φύσεως τούτων. ἄρα τὸ μὴ δηλωτικὸν τῆς φύσεως τῶν ὄντων οὐ παράγει Ἐπιστήμην. συνίσταται ἄρα διὰ τούτων, ὅτι ἡ ἀπόδειξις καθὼς ἀπόδειξις, οὐκ ἔστι κατ' ἐπίνοιαν ὄν. εἰ δὲ μὴ καθὼς ἀπόδειξις οὐκ ἔστι κατ' ἐπίνοιαν ὄν, πῶς αὐτῶς εἶη ταύτῳ εἰπεῖν κατ' ἐπίνοιαν ὄν;

Ἀπαι-

Ἀπαίτησις πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀνωτέρω δόξης.

Αΰσκαδύσαντες μέλει πῦδε τὸ περὶ πῦ κατ' ἐπίνοιαν ὅτος δόγμα, ἐπόμεκόν ἐστι καὶ οἷς ἐχρεῖτο ἐπιλύσασθαι λόγους. πρὸς οὗ τὸ παρά Ἀριστοτέλους ἐν τῷ πρώτῳ τῆς περὶ ψυχῆς, ρητέον. ὅτι τὸ μηδὲν εἶναι τὰ καθόλου, περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα ἰδιῶν ἐνοεῖται τῷ Φιλόσοφῳ. ἐκεῖνος γὰρ ἔφασκε τὸ καθόλου πρὸ τῆς πολλῶν ἐνεῖναι τῷ δημιουργικῷ νῶ, ἄπερ Ἰδέας ἀνόμαζε, καθ' ἃς ὁ δημιουργικὸς νοῦς τὰ ὄντα παράγει. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης πῦτο βουλόμηνος ἀναιρέσαι, τὸ καθόλου μηδὲν εἶναι εἴρηκε, ταῦτεσι μὴ εἶναι πρὸ τῆς πολλῶν. τὸ δὲ ὑπερογενὲς εἶναι τὸ καθόλου, ἐκ ἐστὶ δια πῦτο κατ' ἐπίνοιαν ἐν, ἀλλὰ διὰ τὸ σιμάγεσθαι ἐκ τῆς πολλῶν, ἐπερ ὑπάρχει ἐν πῖς πολλοῖς πραγματικῶς. ὅπερ ἐστὶν ἡ φύσις τῆς καθόλου, ἔσπον τινὰ ὡς ὑπερον τῆς πολλῶν γνωριζόμενον. διὰ τῦτο ὑπερογενὲς πῦτο ἔφησεν. εἰ γὰρ πῦτο κατ' ἐπίνοιαν εἴη ὄν, ἦσαν αὖ πᾶσαι αἱ τύπων φύσεις κατ' ἐπίνοιαν ὄντα, περὶ ἃ οὐ μόνον Λογικὴ, ἀλλὰ ἔ πᾶσα Ἐπιστήμη τῶν θεωρίαν ποιεῖται. ἀλλὰ πῦτο ἄποπον. ἄποπον ἄρα καὶ τὸ καθόλου διὰ τὸ ὑπερογενὲς λέγεσθαι, κατ' ἐπίνοιαν εἶναι νομίζετο.

Πρὸς δὲ τὸ δόπερον, τὸ λέγον ὅτι Προτάσεις καὶ Συλλογισμοὶ εἰσὶν ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς, ἄπερ εἰσὶ κατ' ἐπίνοιαν ὄντα, δείκνται ἰκανῶς, ὅτι οὔτε προτάσεις, ἔτε συλλογισμοὶ, ἔτε τὰ λοιπὰ εἰσὶ κατ' ἐπίνοιαν εἶτα διὸ ἔ δεόν πρὸς πῦτο περιτολογεῖν.

Τοῦ δὲ τρίτου ἐπιχειρήματος ἀναιρετέον τῶν μείζονα τῶν λέγουσαν, ὅτι αἱ μορφαί, ἦτοι οἱ σχηματισμοὶ προτάσεων, καὶ τῆς λοιπῶν εἰσὶν ὑποκείμενα τῆς Λογικῆς. τῆς δείξεως δὲ ταύτης τῆς ἐλάττονος, ἀναιρετέον ὅ φησὶ τὸ εἶδος τῆς Τέχνης εἰσὶν ὑποκείμενον τῆς Τέχνης, καὶ οὕτω περιαιεθνίσεται ἡ συσκίασις τῆς ἀληθείας. ἐφεξῆς δὲ τῶν θείων τῆς ἀληθείας ἐκθετέον.

Ἐκθεσις τῆς ἀληθείας.

Υ"Λη τῆς Λογικῆς μεθόδε κοινότερον μὲν ἐκλαμβάνουσιν, εἰσὶν αἱ τῆς ὄντων διὰ τῆς νεημάτων σημαντικαὶ φωναί, ἰδιαίτερον δὲ ἐνοεῖσι καὶ ἀληθείςτερον, εἰσὶ τὰ παθήματα τῆς διανοητικῶν δυνάμεων τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, καθ' ἃς εἰς κατασκδύω δόποδείξεως καὶ ἔλως συλλογισμοῦ ἐπιτηδέτρωσ ἔχει. ἄριφα γῶ ταυτὶ ὁ Φιλόσοφος ἐν ἀρχῇ τῆς περὶ Ἐρμῖωείας Βιβλίου

βλίσ, οὐ μόνον ὑπέθετο ἀπαρεθμίνας, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον ἐδίδαξε καὶ ὄν ἐκάτερα θεωρεῖται, εἰπὼν οὕτως.

» Ἐστὶ μὲν οὖν τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶ ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων σύμβολα,
 » καὶ τὰ γραφόμενα τῶ ἐν τῇ φωνῇ. καὶ ὡσπερ οὐδὲ ρεάματα πᾶσι τὰ
 » αὐτὰ, οὕτως οὐδὲ φωναὶ αἱ αὐταί. ὡν μὲν τοὶ ταῦτα σημεῖα φρώτως,
 » ταυτὰ πᾶσι παθήματα τῆς ψυχῆς. καὶ ὡν ταῦτα ὁμοιώματα, ἀρχυ-
 » ματα ἤδη ταυτὰ. ἀλλ' οἱ οἰκείων προσλήψεων μὲν ἀπείξ ἀντεχόμενοι,
 » τῆς δ' ἀληθείας μικρὰ φροτιζόντες, ἢ οὐχ ὁρῶσι τὸ παράπαν, (οὐδὲν
 » γὰρ τῇ ἀναγνώσει τῆς Λειτουργικῆς λέξεως προσέχειν ἀξίεστιν) ἢ καὶ ὁρῶ-
 » σι μὲν, ἀλλὰ παρορῶσι τὰ οἰκεία πρεσβύοντες.

Συῶφισ τῆς ἐκτεθείσης λέξεως.

Τέτταρα ταῦτα ἐπὶ τῇ προκειμένῃ λέξει ἐξέθετο ὁ Φιλόσοφος ταῖς
 τινὶ ἀλλήλων ἐχόμενα, Πράγματα, Νοήματα, Φωνάς, καὶ Γράμ-
 ματα. ἐν οἷς βάσιως τόπον ἔχουσιν τὰ πράγματα, ἐπιγίνεται δὲ τούτοις
 τὰ νοήματα, καὶ εἰσὶ τὰ νοήματα οἷον εἰκόνες τῶ πραγμάτων, καὶ ὁμοίω-
 τες. ὡν εἰς ἐξαγγέλλειν χρώμεθα ταῖς φωναῖς. αὐταὶ δὲ αἱ φωναὶ οὐκ ἔ-
 τι εἰσὶν ὁμοίωτες τῶ νοημάτων, ἀλλὰ σύμβολα μόνον, ὡσπερ καὶ τὰ ρεά-
 ματα σύμβολα τῶ φωνῶν, οἷς αὐταῖς οἷον ἰσοτιμίδουμιν εἰς μνήμης δια-
 μονίῳ. τούτων τοιγαροῦν τῶ τεττάρων, τὰ μὲν δύο πρῶτα τὰ Πράγματα
 δηλονότι, καὶ τὰ Νοήματα, φύσει εἰσὶν. ὅθεν καὶ παρὰ πᾶσιν ἐπερογλώτ-
 τοις τε καὶ ἀλλοέθροις ἀπαραλάκτως εἰσὶ ταυτὰ, τὰ λοιπὰ δὲ δύο αἱ Φω-
 ναὶ, καὶ τὰ Γράμματα κατὰ συνθήκην ἡμετέραν τῶ σημασίῳ ἐδέξαντο.
 τούτων δὲ τῶ τεττάρων ἄπτεται ἡ Λογικὴ θεωρία, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως πάν-
 των. ἀλλὰ τῶ μὲν Γραμμάτων, πάνυ μικροῦ, καὶ ἀκροθιγῶς, ἐρ' ὅσον
 καὶ αἱ Ἐπισήμαι. ταῖς δὲ φωναῖς κέχρηται πανταχοῦ. οὐ γὰρ ἄλλως ἔχει
 τὰ τῆς ψυχῆς ἐξαγγέλλειν παθήματα, ἀλλ' ἢ διὰ τῶ φωνῶν, οὐ μόνον
 προηγουμένως περὶ τούτων ποιεῖται τῶ θεωρίαν, ἀλλ' ἢ μόνον ἐξαγγελ-
 τικαὶ τυγχάνουσι τῶ νοημάτων. κυρίως δὲ καὶ πρῶτως ἡ Λογικὴ περὶ
 τὰ παθήματα τῶ διανοητικῶν δυναμίῳ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ὡς περὶ
 οἰκείαν ὕλην καταγίνεται, τάπτουσα καὶ συναρμόττουσα ταῦτα καταλ-
 λήλως τοῖς νοουμένοις, εἰς ἀποδείξεως καὶ ὅλων συλλογισμοῦ συῶθεσιν.

Ἐστὶν οὖν εἷνα τρόπον ὕλην τῆς Λογικῆς λέγειν τὰς σημαντικὰς φωνάς
 τῶ πραγμάτων διὰ τῶ νοημάτων, καθὼς αἰς ἀποδείξεως, καὶ συλλογισμῶ
 συμβάλλονται κατασκόβῳ, κοινότερον μάλιστα ὡς ἔρηται ἐντομμένης τῆς
 ὕλης.

ὑλης. οὕτως ἐξέλαβεν Ἀμμώνιος ἐν ἀρχῇ τῶν Κατηγοριῶν τὰς σημαντικὰς τῶν ὄντων φωνάς, διὰ τῶν νοημάτων ὑλῆν ὑποθέμενος τῆς Λογικῆς μεθόδου. οὕτως ἐρέσειε Περφύριος, ἐπιγραψάμενος τὴν εἰσαγωγὴν περὶ τῶν πέντε Φωνῶν, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν πάλαι ἐλλύων περὶ τούτου μνήμην πεποιθήκεισαν, συμφωνῶς τούτοις φθεγγόμενοι φαίνονται. ἀλλὰ καὶ ὁ Φιλόσοφος ἐπιβεβαιῶν τὰ αὐτὰ, ἐν οἷς ὡς ὑλῆν πῦ περὶ Ἐπισημίας βιβλίου οὐδεὶς ἔπειτα, καὶ πάσης τῆς μεθόδου ὑποθετὸν διδάσκει τὰς σημαντικὰς φωνάς λέγων. πρῶτον δὲ θεῖται τί ἐστὶν Ὄνομα, καὶ τί Γῆμα, καὶ Ἀπόφασις, καὶ Κατάφασις, καὶ Ἀπόφανσις, καὶ Λόγος. ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς μὲν πάντα τὰ κατὰ λογικῶν, Προτάσεις, Οὐρισμούς, Συλλογισμούς, καὶ Ἀποδείξεις, φωνάς πάντα καλεῖ, καὶ διὰ τῶν φωνῶν οὐδεὶς μὲν ὄνομα ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ, καὶ Λόγος φωνὴ σημαντικὴ λέγων, καὶ τὰ λοιπὰ.

Εἰ οὖν τοῦτο ἐστὶ γνῆς ἐπιστητὸν ἐπὶ τῆς Ἐπιστήμης δι' οὗ οὐδεὶς μὲν τὰ κατὰ τὴν Ἐπιστήμην, καὶ ὑλῆν τεχνητὴν ἐπὶ τῶν Τεχνῶν, δι' ἧς οὐδεὶς μὲν τὰ κατὰ τὴν Τέχνην, ὡς ὅτε διὰ τοῦ φυσικοῦ μυσίου, οὐδεὶς μὲν πάντα τὰ σώματα τὰ ὄντα ὑποκείμενον τῆς φυσικῆς, δῆλον ὅτι αἱ φωναὶ ὑλῆν εἰς τῆς Λογικῆς μεθόδου, δι' ἧς οὐδεὶς μὲν τὸ κατ' αὐτῶν. Πρόδες δ' ὅτι καὶ κατηγοροῦνται αἱ φωναὶ κατὰ πάντων περὶ ὧν ἡ Λογικὴ ὑποκείμενον δὲ Ἐπιστήμης, ἢ Τέχνης ἐστὶ, τὸ κατηγορούμενον ὡς καθόλου κατὰ πάντων περὶ ὧν ἡ Ἐπιστήμη, ἢ ἡ Τέχνη. ὡς ὅτε λέγομεν. τὸ φύσιν ἔχον κατηγορεῖται κατὰ πάντων τῶν σωμάτων περὶ ὧν ἡ Φυσικὴ. ἄρα τὸ φύσιν ἔχον ὑποκείμενον ἐστὶ τῆς Φυσικῆς. ὡς καὶ οὕτως αἱ φωναὶ ἔσονται ὑλῆν τῆς Λογικῆς κατηγορούμεναι κατὰ πάντων περὶ ὧν ἡ Λογικὴ.

Τίς προηγουμένη ὕλη τῆς Λογικῆς.

Ὅτι δὲ κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἡ Λογικὴ περὶ τὰ παθήματα καταγίνεται τῶν διανοητικῶν δυνάμεων τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, καὶ ἐνὶ λόγῳ περὶ τὸν ἐνοσηματικὸν λόγον, ἐδήλωσεν ὁ Φιλόσοφος ἐπὶ τῶν αὐτῶν προοιμίῃ. ἀπαρθεμισάμενος δὲ τὰς φωνάς, ὡς ὡς ὑλῆν τῆς μεθόδου ἐδίδασκει προὑποθετῆς, ἵνα δείξῃ μὴ καθ' αὐτὰς θεωρεῖσθαι παρὰ τοῖς λογικοῦς μέθοις, διορίζει τὸν ἔσπον τῆς θεωρίας αὐτῶν ἐχομένης, ἐπάγων. Ἔστι δὲ τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων σύμβολα. ὡσαύτως ἔλεγεν, ὡς σύμβολοις τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων χρῆσθαι ταῖς φωναῖς, τὰ δὲ παθήματα τῆς ψυχῆς καθ' ἑαυτὰ ὑποθετὸν ὡς ὑλῆν.

Δείξεις ὅτι τὰ νοήματα τῆς ψυχῆς εἰσὶν ὑποκείμενον κυρίως
τῆς Λογικῆς, καὶ οὐχ αἱ φωναί.

Ἔστι τοῦτο δεικνύσθαι διὰ πολλῶν, ἡμῖν δὲ ὑποχρήσει τρία, ἢ τέσσαρα
ἐπιχειρήματα εἰς πίσωσιν τῆς λεγομένης. καὶ πρῶτον μὲν ὅτι τὰ
νοήματα, ἀλλ' οὐχὶ αἱ φωναί ὕλη τῆς Λογικῆς προηγουμένης εἰσὶ, δει-
κνυταὶ τῶν πρὸς ἕξον. Ἐκεῖνο προηγουμένης θεωρεῖται ὑπὸ τῆς Μεθό-
δου, καθ' ὃ τὸ ἄλλα διορίζεται, καὶ παραλαμβάνεται εἰς τὴν Μέθοδον.
ἀλλ' τὰ παθήματα τῆς διανοητικῶν δυνάμεων εἰσὶ, καθ' ἃ διορίζονται
αἱ φωναί, καὶ παραλαμβάνονται εἰς τὴν Μέθοδον τῆς Λογικῆς. ἄρα τὰ πα-
θήματα τῆς διανοητικῶν δυνάμεων προηγουμένης θεωρεῖται ἐπὶ τῆς Λο-
γικῆς Μεθόδου. Ἡ μείζων ἀναμφισβήτητος, ἢ ἐλάττων πρόδηλος τοῖς καὶ
μικρὸν ἐπισήσασσι. Δείκνυται καὶ διὰ τοῦ Φιλοσόφου πανταχοῦ τῆς Μεθό-
δου, καὶ ἐν τῷ Προομίῳ τῆ περὶ Ἑρμηνείας βιβλίου, εἴθ' αὖ διορίζεται
τὰς ἀπλᾶς τῆς φωνῶν, ἢ σωθέτους, ἀλήθειαν ἢ ψεύδος δηλοῦν διὰ
,, τῆς ἐν τῇ ψυχῇ νοημάτων, λέγοντος. Ἔστι δ' ὡσαύτ' ἐν τῇ ψυχῇ, ὅτε μὲν
,, νόημα ἀπὸ τοῦ ἀληθεύειν, ἢ ψεύδεσθαι, ὅτε δ', ἢ δὴ ἢ ἀνάγκη τῶν ὑ-
,, πάρχειν θάτερον, οὕτω καὶ ἐν τῇ φωνῇ. ὡς δὴ δῆλον τὸ ἐν τῇ φωνῇ ψεύ-
,, δος, ἢ ἀληθές διὰ τῆς νοημάτων ἐρεῖναι.

Ὅτι δὲ οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι τὰς φωνὰς ὕλην ὑποθέσθαι τῆς Λογικῆς, ἀλλ'
ἢ μόνον ὡς σημαντικὰς, δεικνυταὶ οὕτως. ὑποκείμενον εἶναι τὰ αὐτὰ, εἴθ' αὖ
μέθοδος εἶναι ἢ αὐτή. αἱ φωναί οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταί, εἴθ' αὖ ἢ αὐτὴ μέθοδος
εἶναι. αἱ φωναί ἄρα εἴθ' αὖ εἰσὶν ὑποκείμενον τῆς Λογικῆς μεθόδου. Ἡ μεί-
ζων ἀναμφισβήτητος, ἢ ἐλάττων δεικνυταὶ. Ἡ Λογικὴ μέθοδος εἶναι ἢ αὐτὴ
παρὰ τοῖς ἑτερογλώττις, αἱ φωναί οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταί παρὰ τοῖς ἑτερο-
γλώττις. ἄρα αἱ φωναί οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταί εἴθ' αὖ ἢ Λογικὴ μέθοδος εἶναι
ἢ αὐτή. Εἰ δὲ μὴ ἢ Λογικὴ μέθοδος ἢ ἢ αὐτὴ παρὰ πᾶσιν, εἴθ' αὖ Φιλοσο-
φία ἢ αὐτὴ εἴθ' αὖ παρὰ πᾶσιν, εἴθ' αὖ ἕξις Ἐπιστήμης εἶναι ἢ Λογικὴ μέ-
θοδος κατὰ τὸν Φιλόσοφον ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Μεταφυσικῶν. Εἴθ' αὖ δ' ἑτε-
ρος ὁ ἕξις τῆς ἐπίσταθαι, καὶ ἢ Ἐπιστήμη ἑτέρα. καὶ οὕτως οὐδεμία μέ-
θοδος δύναται εἶναι, καὶ ἐνεργεῖν ἀπὸ τῆς οἰκείας ὕλης. ἀλλ' ἢ Λογικὴ
μέθοδος δύναται εἶναι, καὶ ἐνεργεῖν ἀπὸ τῆς φωνῶν περὶ μόνον τὰ νοήμα-
τα. ἄρα τὰ νοήματα καὶ οὐχ αἱ φωναί εἰσὶν ὕλη τῆς Λογικῆς. ἢ ἐλάττων
πρόδηλος, καὶ ἢ μείζων ὁμοίως, ἀλλ' αὖ καὶ δεικνυταὶ. τῆς σχετικῶς ἀδύνα-
τον εἶναι, καὶ ἐνεργεῖν θάτερον παρὰ θάτερον. ἢ Μέθοδος καὶ τὸ αὐτῆς ὑπο-

κείμενον εἰς ἡγετικά. ἄρα ἀδύνατον τὴν μέθοδον καὶ τὸ αὐτῆς ὑποκείμενον εἶναι καὶ ἐνεργεῖν θάτερον παρά θάτερον.

Καὶ τί δεῖ τῶν πολλῶν; τούτο αὐτὸ ὁ Φιλόσοφος ἀεὶ δὴλως διδάσκει ἐν τῷ δεκάτῳ κεφαλαίῳ τῆς πρώτης τῶν ὑπερώων Ἀναλυτικῶν, εἴθε φησίν.
 ,, οὐ γὰρ πρὸς τὸν ἔξω λόγον ἢ ἀπόδειξις, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐν τῇ ψυχῇ,
 ,, ἵπτι οὐδὲ συλλογισμός. ὁ ἐν τῇ ψυχῇ ἄρα λόγος, τούτεστιν ὁ ἐννοημα-
 τικός, εἰς ἡ ὑλὴ ὑποκειμένη τῆς Μεθόδου, πρὸς ὄν, καὶ καθ' ὄν ἐνεργεῖ τι
 κατ' αὐτῷ.

Διαφωνίαι Παλαιῶν.

Φέρεται δὲ καὶ παρ' Ἀμμασίῳ ὅτι διαφόρως οἱ Παλαιοὶ τὴν ὑλὴν τῆς
 Λογικῆς ὑποτιθέσθαι ἐγνώκασι. καὶ ἄλλοι μὲν περὶ φωνὰς μόνον
 ταύτῃ καταγίνεσθαι εἰρήκασι, πλανηθεῖτες ἐκ τῶν ῥηθείων ὑπ' Ἀριστοτέ-
 ,, λους. Τῶν λεγομένων τὰ μὲν κατὰ συμπλοκὴν λέγεται, τὰ δὲ αἰδὲ συμ-
 ,, πλοκῆς. Εἰ δὲ τὰ λεγόμενα φωναὶ, δῆλον ὅτι περὶ φωνὰς καταγίνεται
 ἡ Λογική. Ἔτεροι δὲ περὶ μόνον τὰ πράγματα τὴν Λογικὴν καταγίνεσθαι
 φηθήσαν, καὶ οὗτοι ἀπὸ τῶν λεγομένων τῶν Ἀριστοτέλει λαβόντες ἐννοίαν
 ,, λέγοντι. Τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένην λέγεται. εἰ δὲ τὰ ὄντα φα-
 σὶ πράγματα εἶσι, περὶ πράγματα ἄρα ἡ Λογική. Τινὲς δὲ περὶ τὰ
 νοήματα μόνον καταγίνεσθαι ἐνόμισαν, λέγοντες. ὅτι ἡ Λογική περὶ τὰ
 καθόλου καταγίνεται, τὰ δὲ καθόλου θεωροῦνται ἐν τοῖς πολλοῖς, καὶ
 εἰσὶν ὑπερογενῆ. τὰ δὲ ὑπερογενῆ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ τὸ εἶναι ἔχει, ἄ-
 περ εἰς τὰ γένη, καὶ τὰ εἶδη, καὶ τὰ λοιπὰ περὶ ἃ ἡ Λογική. ταῦτα δὲ
 ὅτι εἰσὶν ὑπερογενῆ, καὶ ἐννοηματικά, δῆλον ἐστὶ, πανταχοῦ οὕτω τοῦ Ἀ-
 ριστοτέλους ὑποκαλουῦτος. οἱ δὲ ἀκριβέστερον λέγοντες, καὶ ἐξετασικώτε-
 ρον ἰρόντων φασίν, ὡς ἔτε περὶ τὰ νοήματα μόνον καταγίνεται, ἔτε πε-
 ρὶ φωνὰς μόνον, ἔτε περὶ πράγματα μόνον, ἀλλὰ περὶ φωνὰς σημαίνσας,
 πράγματα διὰ μέσθ νοημάτων.

Λύσις τῆς Δόξης.

Οτι δὲ οὐ καλῶς οὗτοι διείσαντο περὶ τύπων, μάθοιμεν ἀπ' αὐτῶν.
 τὸν ἔσπον. πρὸς μὲν γὰρ τῆς λέγοντας περὶ τὰ πράγματα μόνον
 καταγίνεσθαι, οὕτω ῥητέον. τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐν ψιλλῇ ὀπνοίᾳ κεῖται,
 ὡς ξαγέλαφος. τὰ δὲ ὑφιστάτα, ὡς ἀνθρωπος, φυτὸν. περὶ ποῖα τύπων ἡ

Λογι-

Λογική καταγίνεται; φαῖν αὖ περὶ τὰ ὑφέσῳτα; πότερον ἄρα εἴνοιαν τῶν λαβεῖν ἀναγκαῖον, εἴθ' οὕτως διὰ φωνῶν δηλωθῆναι, ἢ οὐ; συμψήσουσι παύτως. ἀδυνάτον ἦν πράγματα σημαθῆναι ὑπὸ φωνῶν, μὴ μεσολαβουῦτος νοήματος. ὥστε τὰ πράγματα ἐννοούμενα διὰ τῶν φωνῶν σημαίνονται. αὐτὰ ταῦτα ρητέον καὶ πρὸς τοὺς λοιπούς, καὶ εὖ δεῖ περὶ τύπων μακρολογεῖν.

Θέσις τῆς ἀληθείας.

Ἐν ῥήματι τινὰ τοιγαροῦν τὰ τε πράγματα, καὶ τὰ νοήματα, καὶ αἱ φωναὶ ὑπὸ τῆς Λογικῆς θεωροῦνται ὡς ταύτης οἰκεία ὕλη, οὐχ ὁμοίας δὲ, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἕκαστον τῶν κατὰ τὴν οἰκείαν ἐπιτηδεύματα συμβάλλεται ἐν ὑποκειμένου λόγῳ. τὰ μὲν γὰρ πράγματα (ἅπερ βίαςως λόγον ἔχει) θεωρεῖται ἢ συλλαμβάνεται τῷ νῷ, καὶ δηλοῦται διὰ φωνῶν. τὰ δὲ νοήματα, (ἅπερ ἐπιγίνεται τοῖς πράγμασι) θεωρεῖται ὡς παραστατικὰ τῶν πραγμάτων, καὶ εἰκόνες, ἢ ὁμοιώτητες αὐτῶν. αἱ δὲ φωναὶ ὡς δηλωτικαὶ τῶν πραγμάτων διὰ μέσων τῶν νοημάτων, σύμβολα εἶναι τῶν νοημάτων προσεχῶς, διὰ δὲ τῶν νοημάτων δηλωτικαὶ τῶν πραγμάτων. Ἐπεὶ δὲ ἡ διδασκαλία τοῦ Φιλοσόφου εἴτε τῷ προοιμίῳ τοῦ περὶ Ἑρμηνείας, καὶ ἀποράδῳ ἐπὶ τῆς Λογικῆς πραγματείας. τὰ δὲ ῥήματα ἐνίοτε παραλαμβάνεται τοῖς λοιποῖς ἕξις, ἐπότε δεόντως φωνὰς ταμιδθῆναι εἰς μνήμης διαμονῆς.

Μέχρι τοῦδε ἱκανῶς ἐρδνήσαντες περὶ τῆς κατὰ Λογικὴν ὕλης, καὶ τὰς τῶν ἑτεροδοξούτων γνώμας εἰ ὅλως ἀληθείας ἔχονται ἀνακρίναντες, ὁποδεδείκται προφανῶς ὅτι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ δόξαι (πλὴν τῆς ὑποθεμένης τὰ νοήματα διὰ τῶν φωνῶν σημαντικὰ τῶν πραγμάτων, ὕλην τῆς Λογικῆς εἶναι) ψευδοῦναι, καὶ ἕκαστη τύπων τῶν προσήκουσων ἀναφορῶν ἐν ἰδίοις τόποις προσέλαβεν. ἐπόμενον ἄρα εἶη καὶ περὶ τοῦ τέλους διορίσασθαι, ἵνα τὸ, τε προσεχές Γένος, καὶ ἡ Διαφορὰ δεικνῶς θηραθῆεν; περὶ ὧν τὰ τῶντα καταναλώταμεν.

Περὶ Τέλους, καὶ ποῖον ἐστὶ τὸ τῆς Λογικῆς τέλος.

Ἡ Τέλος φωνὴ τῶν πολλαχῶς ἐστὶ λεγομένων, διὸ καὶ πολλαχῶς διαίρεται πέφυκεν. ἐστὶ δὲ ἕχατον τι ἀναφερόμενον πρὸς τὴν ἀρχὴν.